

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 3, 20 STRAIPSNIŲ
PAPILDYMO IR 30 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-2157“ PROJEKTO
(TAP NR. 18-1846; TAIS NR. 18-12276(2))**

2018-11-20 Nr. NV-3051

Vilnius

Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

Projekto tikslas – **nepritarti** Seimo narių V. Vingrienės, K. Mažeikos ir D. Kaminsko pateiktam **Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo projektui, kuriuo siūloma:**

- nustatyti, kad **sąvartynų plėtra ir naujų sąvartynų statyba galima tik pritarus Vyriausybei;**
- panaikinti nuostatą, kad regiono atliekos privalo būti šalinamos tik to regiono sąvartyne.

Dabartinė situacija:

- Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punkte numatyta, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas yra savarankiškoji (Konstitucijos ir įstatymų nustatyta (priskirta) savivaldybių funkcija. Savarankiškas funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus bendruomenei ir šios interesus. Įgyvendindamos šias funkcijas savivaldybės turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą.
- Sąvartynų statyba ar jų plėtra vykdoma remiantis regioniniais sprendimais. Atliekų tvarkymo įstatymo 25 straipsnyje yra nustatyta, kad savivaldybės organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, 28 straipsnyje – kad rengia atliekų tvarkymo planus, kuriuos tvirtina savivaldybių tarybos.
- Atliekų tvarkymo įstatymo 30 straipsnio 18 dalyje yra nustatyta, jog savivaldybės privalo užtikrinti, kad sąvartynuose būtų šalinamos jų teritorijose surinktos tik po rūšiavimo likusios netinkamos naudoti komunalinės atliekos.

Projekto esmė – **siūloma nepritarti** Įstatymo projektui dėl šio priežasčių:

- **pateikti pasiūlymai nesuderinami su Vietos savivaldos įstatymu.** Sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas yra savarankiškoji, Konstitucijos ir įstatymų nustatyta (priskirta) savivaldybių funkcija. Pagal Konstituciją negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų paneigiama galimybė savivaldybėms realizuoti savo kompetenciją, tiesiogiai įtvirtintą Konstitucijoje;
- **siūlomas teisinis reguliavimas yra netikslingas, nepateikti objektyvūs duomenys ir informacija, įrodantys, kad siūlomos nuostatos padės įgyvendinti žiedinės ekonomikos principus ar padės kovojant su klimato atšilimu.** Klimato kaitos efekto mažinimo tikslai, žiedinės ekonomikos tikslai gali būti skatinami kitomis, jau egzistuojančiomis priemonėmis, pavyzdžiui mokesčiu už aplinkos teršimą (*statyti ir plėsti sąvartynus bus netikslinga, nes jie bus vis labiau apmokestinami ir į juos vežti atliekas bus brangu (tona nepavojuojųjų atliekų, atvežtų į sąvartyną šiemet apmokestinama 5 Eur/t mokesčiu, tačiau kitais metais jis išaugs iki 21,72 Eur/t.).*

Derinimas – suderinta su Finansų ministerija, Ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Žemės ūkio ministerija, Nacionaline žemės tarnyba, Lietuvos savivaldybių asociacija, Aplinkos apsaugos agentūra, Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija, Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacija, Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacija.

Vyriausybės kanceliarijos **Teisės grupė pasiūlė įvertinti valstybės biudžeto papildomų lėšų poreikį**, jeigu priėmus Seime svarstomą įstatymą jo įgyvendinimui reikėtų tokių lėšų.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – projektas susijęs su Vyriausybės programos nuostatomis atliekų tvarkymo srityje:

„82.2. <...> Sieksime, kad iki 2030 metų būtų pasiekta, kad ne mažiau kaip 65 proc. buitinių atliekų ir ne mažiau kaip 75 proc. pakuočių būtų rūšiuojamos ir perdirbtos, o į sąvartynus nepatektų daugiau kaip 10 proc. buitinių atliekų <...>. Parengsime ir įgyvendinsime finansines, administracines priemones, skirtas rūšiavimui skatinti ir nerūšiuotų atliekų srautams mažinti;“

„82.4. peržiūrėsime mokesčio už atliekų tvarkymą sistemą taip, kad ji skatintų atliekų turėtojus rūšiuoti ir mažinti į sąvartynus patenkančių atliekų kiekį;“

Vėluojam pateikti Vyriausybės išvadą Seimui 3 savaites.

Dalykinio vertinimo išvada – siūlome klausimą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Gina Gajauskienė